

N. Vagus

Generelt

- Blandet motorisk og sensorisk
- Den længste hjernenerve (X), som har forløb helt ned til tarmen
- Den indeholder motoriske tråde til den tværstribede muskulatur til ganen, esophagus, pharynx og larynx
- Modtager sensoriske fibre fra dura mater, viscera i hals, thorax og abdomen
- Modtager smagsimpulser fra smagsløgene på epiglottis
- Parasympatiske fibre til hjertet samt glatmuskulatur og kirtler i thorax og abdomen

Apparente udspring → Bag Oliva (sulcus retroolivaris), under N. Glossopharyngeus

- Udspringer med 8-10 fila radicularia → Samles i en flad nervebunt og løber gennem den forreste del af foramen Jugulare → Løber ned i spatium lateropharyngeum

Umiddelbart efter den er i spatium lateropharyngea ses to ganglioner hhv:

- Ganglion superior → trofisk centrum for sensoriske tråde for R. auricularis
- Ganglion inferior → 2,5 cm langt

N. Vagus løber mellem V. jugularis interna og A. carotis communis og interna

- Truncus sympathicus løber parallelt med N. Vagus

Forløbet inddeles i 3 dele

- Pars Abdominalis
- Pars Thoracica
- Pars Cervicalis → Inddeles yderligere i:
 - Ramus Auricularis → Fra ganglion sup, bag V. Jugularis interna → pars petrosa → Løber op til den ydre øregang
 - Sensoriske tråde til → Bagvæg, gulv ydre øregang → Trommehinde → Hud på øvre del af ydre
 - N. laryngeus superior → Afgår fra ganglion inferior → løber ned mod cartilago thyroidea → indenfor A. carotis interna og externa → Deler sig i 2 rami
 - Ramus internus (Nucl. Solitarius)
Løber gennem membrane thyroidea → Ind til recessus piriformis → Sensoriske grene til slimhinden i Larynx kranielt for de ægte stemmelæber (smag fra epiglottis) og nederste del af pharynx → Endegrene løber sammen med N. laryngeus recurrens
 - Ramus externus (Nucl. Ambiguus, motorisk) → Løber til M. cricothyroideus, som den innerverer
 - Rami pharyngei (Nucl. Ambiguus, motorisk)
Afgår fra ganglion inferior → Løber mellem A. carotis externa og interna → Innerverer muskulatur i pharynx
 - Rami cardiaci (parasymphaticus – Nucl. Dorsalis nervi vagi)
Afgår fra pars cervicalis – 2-3 tynde grene → (Løber gennem apertura thoracis superior) → Til plexus cardiacus
- N. laryngeus recurrens (Nucl. Ambiguus)
I højre side afgår den foran A. subclavia, mens den i venstre side afgår foran arcus aorta → Har et kort intrathoracalt forløb → I det cervikale forløb ligger de begge i furen mellem trachea

og oesophagus → Løber til den mediale flade af glandula thyroidea → Løber under M. constrictor pharyngis inferior

- Afgiver motoriske endegrene til larynx muskulatur (minus cricothyroidea)
- Afgiver sensoriske endegren til slimhinden i larynx kaudalt for de ægte stemmelæber.

Klinik til N. vagus

Idet den innerverer alle gane-musklerne og alle larynx muskler, er der et slapt ganesejl ved vagus-parese, hvor drøblen vil deriverer til den raks side, hvis patienten siger "ahh"

Desuden kan der opstå hæshed pga. lammelser af glottis muskulaturen, hvilken kan undersøges ved laryngoskopi.